

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε
(Π.Ο.Σ.Ε. Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.)**

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 196-198

114 71 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ. : 210-639637

SITE: www.poseypexode.gr

E-MAIL: info@poseypexode.gr

Αθήνα, 24- 09 -2024

Αρ. Πρωτ. 72

ΠΡΟΣ: Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας
Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και
Δικαιοσύνης,

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Η Π.Ο.Σ.Ε.Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. διαμαρτύρεται έντονα διότι μετά την απόφαση που έλαβε η Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, κατά τη συνεδρίαση της, στις **24 Σεπτεμβρίου 2024**, απέκλεισε την Ομοσπονδία, της οποίας είναι μέλος το **Σωματείο Εργαζομένων στο «Ελληνικό Κτηματολόγιο» (ΣΕΚΤ)**, από τη συνεδρίαση της Επιτροπής, την **Τετάρτη 25 Σεπτεμβρίου 2024 και ώρα 13.00'**, προκειμένου να εκθέσουμε τις απόψεις μας σχετικά με το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με τίτλο **«Ολοκλήρωση της κτηματογράφησης, απλοποίηση διαδικασιών, χρήση τεχνητής νοημοσύνης και διατάξεις για τη λειτουργία του ν.π.δ.δ. «Ελληνικό Κτηματολόγιο», λοιπές διατάξεις του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης»**.

Η Π.Ο.Σ.Ε.Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. θα ήθελε να εκθέσει τις απόψεις της σχετικά με το Άρθρο 11 «Εισήγηση νομικού ελέγχου με τη χρήση συστήματος τεχνητής νοημοσύνης» ενημερώνοντας τόσο την Επιτροπή και τους εισηγητές, όσο και τα κόμματα του Ελληνικού Κοινοβουλίου.

Αρχικά πιστεύουμε ότι για την εφαρμογή της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) σε ένα υπουργείο ή σε άλλους δημόσιους φορείς, είναι σημαντικό να υπάρχουν σαφείς νομοθετικές ρυθμίσεις και κανόνες που αφορούν εργασιακά και λειτουργικά θέματα στο δημόσιο τομέα. Αυτό είναι απαραίτητο για να διασφαλιστεί ότι η ενσωμάτωση της ΤΝ θα γίνει με διαφάνεια, δικαιοσύνη και σεβασμό στα δικαιώματα των εργαζομένων, των πολιτών και των ίδιων των δημόσιων οργανισμών.

Η νομοθέτηση για την εφαρμογή της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) σε ένα υπουργείο χωρίς να έχουν πρώτα θεσπιστεί ή ρυθμιστεί θέματα εργασιακά και λειτουργικά μπορεί να είναι δυνατή, αλλά ενδέχεται να προκαλέσει σοβαρά προβλήματα για τους εργαζόμενους, τους πολίτες και το ίδιο το υπουργείο. Η απουσία ενός σαφούς νομικού και κανονιστικού πλαισίου μπορεί να οδηγήσει σε ανεπιθύμητες συνέπειες, όπως σύγχυση, αδικίες και νομικές συγκρούσεις.

Οι χωρίς σαφείς ρυθμίσεις για τα εργασιακά και λειτουργικά θέματα, υπάρχει ο κίνδυνος να χρησιμοποιηθούν μεροληπτικοί αλγόριθμοι ή να γίνουν παρεμβάσεις που θα επηρεάσουν τις

αποφάσεις της Τεχνητής Νοημοσύνης (TN), οδηγώντας σε άδικα ή εσφαλμένα αποτελέσματα. Αυτό μπορεί να συμβεί τόσο σκόπιμα (με κακόβουλες παρεμβάσεις) όσο και ακούσια (λόγω λανθασμένου σχεδιασμού ή εκπαίδευσης των αλγορίθμων).

Σχετικά με το άρθρο 11, η παρέμβαση στη λειτουργία συστημάτων Τεχνητής Νοημοσύνης (TN) που λαμβάνουν αποφάσεις σχετικά με ιδιοκτησιακά θέματα, όπως η έκδοση διοικητικών αποφάσεων, μπορεί να έχει σημαντικές συνέπειες, ιδιαίτερα αν οι αλγόριθμοι που χρησιμοποιούνται δεν είναι σωστά σχεδιασμένοι ή διαχειρίζονται μεροληπτικά.

Υπάρχουν διάφοροι τρόποι που θα μπορούσαν να επιτρέψουν σε κάποιον να παρέμβει σε μια TN με σκοπό την παραγωγή μεροληπτικών αποφάσεων. Ένας τρόπος είναι οι αλλαγές στα κριτήρια απόφασης του αλγορίθμου: Ο τρόπος με τον οποίο ο αλγόριθμος αξιολογεί τα δεδομένα μπορεί να τροποποιηθεί με τρόπο που να προάγει συγκεκριμένες μεροληπτικές αποφάσεις. Για παράδειγμα, αν ο αλγόριθμος προγραμματιστεί ώστε να δίνει μεγαλύτερη σημασία σε συγκεκριμένα κριτήρια ιδιοκτησίας (π.χ. παλαιότερα έγγραφα ή ιστορικά δικαιώματα), αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε αδικίες για άλλους ιδιοκτήτες.

Όποιος λοιπόν έχει πρόσβαση στον κώδικα του αλγορίθμου μπορεί να κάνει αλλαγές με τρόπο που να ευνοεί συγκεκριμένα συμφέροντα. Για παράδειγμα, μπορεί να εισαγάγει κανόνες που προωθούν ή απορρίπτουν αιτήσεις ιδιοκτησίας για συγκεκριμένες ομάδες ή περιοχές.

Με βάσει τα παραπάνω θα θέλαμε να ενημερωθούμε αν πριν τη Νομοθέτηση του άρθρου 11 του Ν/Σ έχει ελεγχθεί αν το σύστημα τεχνητής νοημοσύνης (TN) έχει υποβληθεί σε αξιολόγηση και έχει λάβει τις απαραίτητες πιστοποιήσεις σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1689. Ο Κανονισμός προβλέπει ένα ρυθμιστικό πλαίσιο για τη χρήση συστημάτων TN που περιλαμβάνει αξιολογήσεις κινδύνου, πιστοποιήσεις και εποπτεία από αρμόδιες αρχές.

Επομένως για την εφαρμογή της διαδικασίας ελέγχου πράξεων του Κτηματολογίου, εφόσον χρησιμοποιεί σύστημα τεχνητής νοημοσύνης, το ν.π.δ.δ. «Ελληνικό Κτηματολόγιο» θα πρέπει να κατέχει τα παρακάτω έγγραφα για να αποδείξει ότι το σύστημα συμμορφώνεται με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1689:

1. **Πιστοποιητικό Συμμόρφωσης** που θα επιβεβαιώνει ότι το σύστημα TN έχει αξιολογηθεί και έχει λάβει έγκριση από εξουσιοδοτημένο φορέα πιστοποίησης.
2. **Έκθεση Αξιολόγησης Κινδύνου** που θα αποδεικνύει ότι το σύστημα ελέγχθηκε για πιθανές επιπτώσεις στη διαφάνεια, τη δικαιοσύνη και την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών.
3. **Έκθεση Τεχνικού Ελέγχου**, η οποία θα παρουσιάζει τα τεχνικά χαρακτηριστικά του συστήματος και την ορθότητα της λειτουργίας του, ειδικά όσον αφορά την ακρίβεια της επεξεργασίας νομικών δεδομένων και την ασφάλεια των πληροφοριών.
4. **Πιστοποιητικό Ασφάλειας Δεδομένων (ISO/IEC 27001)**, για να διασφαλιστεί η προστασία των προσωπικών και ευαίσθητων δεδομένων που διαχειρίζεται το σύστημα, όπως νομικές πράξεις και προσωπικά στοιχεία ιδιοκτητών.
5. **Δήλωση Συμμόρφωσης** από το «Ελληνικό Κτηματολόγιο» που θα δηλώνει επίσημα ότι το σύστημα TN πληρεί όλες τις προδιαγραφές του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1689.
6. **Έγγραφα Εξωτερικού Ελέγχου**, αν υπάρχουν, που θα αποδεικνύουν ότι ανεξάρτητοι ελεγκτές έχουν επιβεβαιώσει τη συμμόρφωση του συστήματος με τις κανονιστικές απαιτήσεις.

Η Π.Ο.Σ.Ε.Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. πιστεύει ότι η εξέλιξη της Τεχνητής Νοημοσύνης (TN) αποτελεί αναμφισβήτητα ένα σημαντικό εργαλείο στη βελτίωση της αποδοτικότητας του δημόσιου τομέα και στην επιτάχυνση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων. Ωστόσο, ειδικά όταν πρόκειται για διοικητικές αποφάσεις που αφορούν ιδιοκτησιακά ζητήματα και στη συγκεκριμένη περίπτωση του άρθρου 11, τα οποία είναι υψηλού ρίσκου, πρέπει να εξετάσουμε προσεκτικά τις επιπτώσεις και τους κινδύνους που μπορεί να προκύψουν από την αλόγιστη ή ανεξέλεγκτη χρήση της TN.

Θα θέλαμε να αναδείξουμε μερικά καίρια θέματα που σχετίζονται με τη χρήση της TN και να προτείνουμε συγκεκριμένα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών και των εργαζομένων.

1.Μεροληψία και Εσφαλμένες Αποφάσεις

Ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα που συνδέονται με τη χρήση της TN είναι η πιθανότητα μεροληψίας. Τα συστήματα TN εκπαιδεύονται με δεδομένα, και αν αυτά τα δεδομένα είναι μεροληπτικά ή μη αντιπροσωπευτικά, οι αποφάσεις που λαμβάνονται μπορεί να είναι άδικες. **Ιδιαίτερα σε ιδιοκτησιακά θέματα, όπου υπάρχουν ιστορικά ζητήματα και κοινωνικές ανισότητες, οι αλγόριθμοι μπορεί να προάγουν την ανισότητα αν δεν ελεγχθούν σωστά.**

Πρόταση: Προτείνουμε την εισαγωγή υποχρεωτικών μηχανισμών διαφάνειας στους αλγόριθμους που χρησιμοποιούνται, ώστε οι αποφάσεις να αιτιολογούνται και να μπορούν να επανεξεταστούν από ανθρώπους όταν χρειάζεται.

2.Παρέμβαση και Επεξεργασία Δεδομένων

Υπάρχει επίσης ο κίνδυνος σκόπιμης παρέμβασης στη λειτουργία των αλγορίθμων μέσω αλλοίωσης των δεδομένων. Ακόμη και μικρές αλλαγές στα δεδομένα εισόδου μπορούν να επηρεάσουν δραματικά το αποτέλεσμα. Για παράδειγμα, η παραποίηση ή η λανθασμένη καταγραφή δεδομένων ιδιοκτησίας μπορεί να οδηγήσει σε άδικες αποφάσεις που θα επηρεάσουν πολίτες και την ιδιοκτησιακή τους κατάσταση.

Πρόταση: Θα πρέπει να θεσπιστούν αυστηροί κανόνες για τη συλλογή και την επεξεργασία δεδομένων, καθώς και τακτικοί ανεξάρτητοι έλεγχοι των δεδομένων που χρησιμοποιούνται για την εκπαίδευση της TN.

3.Διαφάνεια και Λογοδοσία

Η TN δεν πρέπει να λειτουργεί ως ένα «μαύρο κουτί», όπου οι πολίτες δεν γνωρίζουν τα κριτήρια με τα οποία λαμβάνονται αποφάσεις. Ο αλγόριθμος πρέπει να είναι κατανοητός, και η διαδικασία λήψης αποφάσεων να είναι διαφανής.

Πρόταση: Να προβλεφθεί νομοθετικά η δημιουργία ανεξάρτητων φορέων που θα επιβλέπουν τη λειτουργία της TN και θα ελέγχουν αν οι αποφάσεις είναι δίκαιες και σύμφωνες με το νόμο. Κάθε απόφαση της TN που αφορά ιδιοκτησιακά ζητήματα πρέπει να συνοδεύεται από αιτιολόγηση, την οποία ο ενδιαφερόμενος πολίτης μπορεί να κατανοήσει.

4.Δικαίωμα Ένστασης και Αναθεώρησης

Ένα βασικό δικαίωμα των πολιτών σε κάθε διοικητική διαδικασία είναι η δυνατότητα να αμφισβητήσουν μια απόφαση που θεωρούν άδικη. Αν η TN λαμβάνει αποφάσεις αυτόματα

χωρίς δυνατότητα αναθεώρησης από έναν άνθρωπο, υπάρχει κίνδυνος σοβαρών αδικιών, ιδιαίτερα όταν οι αποφάσεις αφορούν κρίσιμα θέματα όπως τα ιδιοκτησιακά δικαιώματα.

Πρόταση: Η θέσπιση μηχανισμών ένστασης και ανθρώπινης αναθεώρησης είναι απαραίτητη. Οι πολίτες θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν την επανεξέταση μιας απόφασης από αρμόδιο διοικητικό όργανο που θα μπορεί να ανατρέψει ή να διορθώσει τα λάθη της ΤΝ.

5. Προστασία από Παρεμβάσεις και Παραβίαση Δεδομένων

Σε περίπτωση που οι αποφάσεις της ΤΝ βασίζονται σε μη ασφαλή ή μη ελεγμένα δεδομένα, υπάρχει κίνδυνος παραβίασης της ακεραιότητας των δεδομένων, κάτι που μπορεί να επηρεάσει τις αποφάσεις για θέματα ιδιοκτησίας.

Πρόταση: Πρέπει να θεσπιστούν αυστηρά πρότυπα ασφάλειας για τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται από την ΤΝ, καθώς και για την προστασία των προσωπικών και ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων των πολιτών.

6. Συμμετοχή και Συνεργασία με Εργαζομένους

Οι εργαζόμενοι που διαχειρίζονται τα συστήματα ΤΝ πρέπει να συμμετέχουν ενεργά στην ανάπτυξη και στη λειτουργία τους, καθώς αυτοί έχουν την εμπειρία και την πρακτική γνώση για να εντοπίζουν προβλήματα που ενδέχεται να μην είναι εμφανή στους σχεδιαστές των συστημάτων. Παράλληλα, πρέπει να διασφαλιστεί ότι τα εργατικά δικαιώματα και οι συνθήκες εργασίας δεν θίγονται από την εισαγωγή της ΤΝ.

Πρόταση: Να γίνει διαβούλευση με τους εργαζομένους και τα συνδικάτα τους πριν την εφαρμογή τέτοιων συστημάτων. Να θεσπιστούν κανόνες που προστατεύουν την εργασία και την ακεραιότητα των διοικητικών διαδικασιών, εξασφαλίζοντας ότι η ΤΝ θα λειτουργεί προς όφελος των πολιτών και όχι εις βάρος τους.

Η Π.Ο.Σ.Ε.Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. πιστεύει ότι η Τεχνητή Νοημοσύνη έχει τη δυνατότητα να συμβάλει στην ταχύτερη και πιο αποτελεσματική διοίκηση, αλλά πρέπει να χρησιμοποιείται με προσοχή και να συνοδεύεται από ισχυρούς μηχανισμούς ελέγχου και διαφάνειας. Η διασφάλιση της δικαιοσύνης, της ισότητας και των δικαιωμάτων των πολιτών και των εργαζομένων αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα.

Σας καλούμε, λοιπόν, να υποστηρίξετε τα προτεινόμενα μέτρα, ώστε η χρήση της ΤΝ να είναι ασφαλής, διαφανής και δίκαιη, προστατεύοντας τα συμφέροντα όλων μας.

ΓΙΑ ΤΟ Δ.Σ.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΚΑΦΟΥΛΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ